

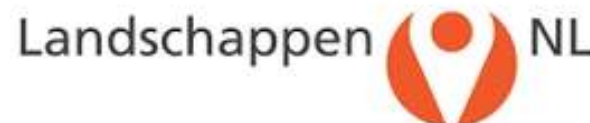

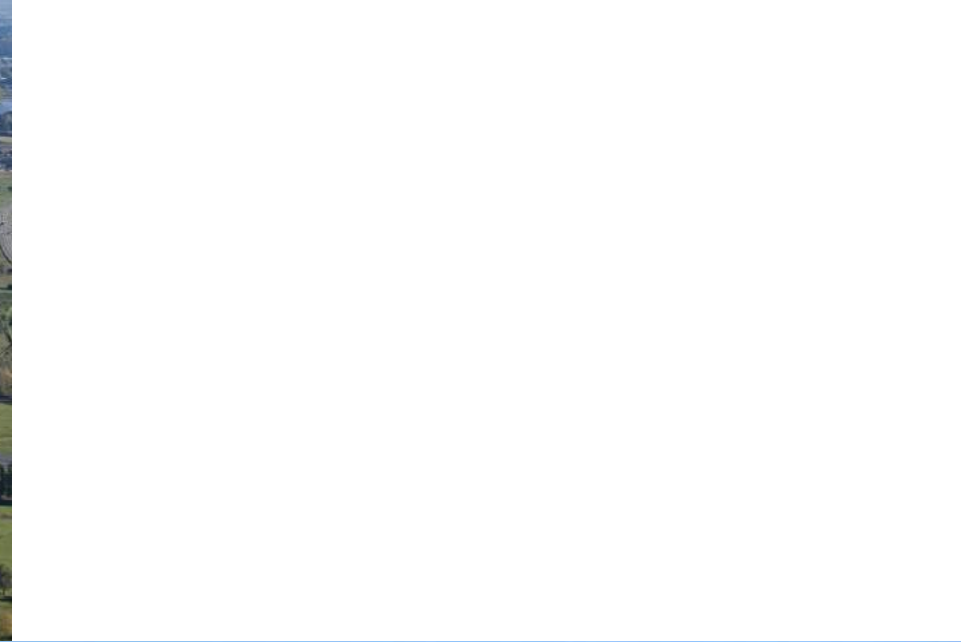
Welkom op de Klimaatbufferdag

6 maart 2020

Partners in natuurlijke klimaatbuffers

Klimaatbuffers in werking: februari 2020

paul vertegaal @PaulVertegaal · 29 feb.

Drentsche Aa uitzonderlijk hoog - Waterschap Hunze en Aa's | Deze prachtige @**klimatebuffer** draagt sinds het beekdalherstel steeds weer geweldig bij aan het voorkómen van wateroverlast in Groningen!

Teo Wams @TeoWams · 12 feb.

#**Klimaatbuffer** #RuimteVoorDeRivier prachtige natuur, droge voeten en meer Het werkt!!!

RWS West NL Zuid @RWS_WNZ · 10 feb.

Rechtstreekse beelden van de (ont)polder #volstroomt met water uit de Merwede. Ruin Lagere rivierstanden van ca 30 cm vanwege

Michiel Firet @Michiel_Firet · 10 feb.

@**NOS** "Natuurgebied De Biesbosch onder water door storm en hoogwater"

nos.nl/l/2322423

Prachtig voorbeeld hoe een #natuurlijke #klimatebuffer Nederlandse #Deltanatuur. @staatsbosbeheer

Ruud Kreetz @ruudkreetz · 27 feb.

Bekijk de #**Klimaatbuffer** @Natuurmonument @Dwingelderveld. Wij zorgen voor droge voeten in #Meppel

BC Dwingelderveld @BCDwingelderveld · 26 feb.

In de zomer zag het Kloosterveld er heel anders uit. Nu is het lekker nat! Zin om samen met een gids mee te gaan? Dan hebben we zaterdag een leuke laarzenexcursie natuurmonumenten.nl/natuurgebieden...

Drentsche Aa
De waterstar
gevallen nee
hunzeena

0:10 12,8K keer bekeken

Natuurgebied De Biesbosch onder water door storm
Een van de polders is veranderd in een binnenzee. S
zijn in veiligheid gebracht.
nos.nl

Coalitie natuurlijke klimaatbuffers

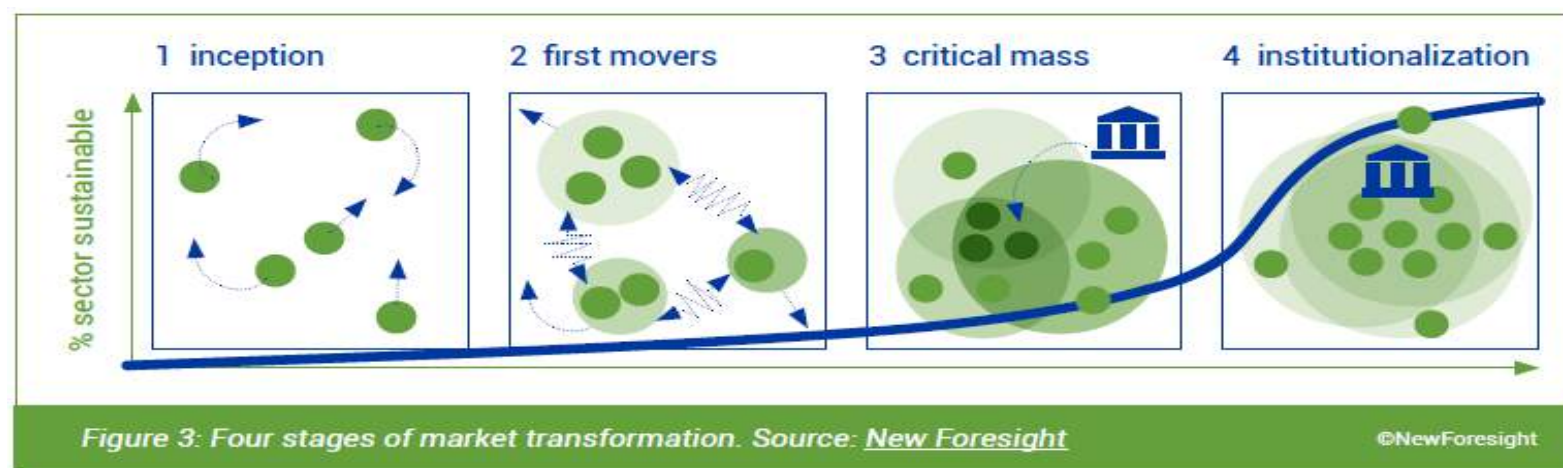
2006-heden, 8 natuurorganisaties w.o. alle TBO's

Doorstart via LIFE IP Deltanatuur (2017-2022)

Hoofddoel:

In 2022 zijn natuurlijke klimaatbuffers vanzelfsprekend geworden. De transitie naar natuurlijke oplossingen die bijdragen aan klimaatbestendigheid en biodiversiteit is daarmee een grote stap verder en onze leerervaringen zijn gedeeld met anderen.

Van pilot naar mainstream

Werken aan natuurlijke klimaatbuffers

Het CNK-programma heeft vier sporen:

1. Beleidsbeïnvloeding / lobby (deltaprogramma, waterschappen, provincies, tweede kamer)
2. Verder werken aan natuurlijke klimaatbuffers in het eigen domein (prioritaire projecten, GIS kaart)
3. Kennis (evaluatie, kennisdagen, bijdragen aan symposia enz).
4. Communicatie (website, factsheets, op maat gemaakte info)

Programma Klimaatbufferdag

9.30 Toelichting op natuurlijke klimaatbuffers

- Het concept
- Strategische kansen en knelpunten

11.00 Workshops klimaatbuffers

- Een natuurlijke klimaatbuffer in de praktijk: casus Onlanden
- Financiering van natuurlijke klimaatbuffers
- Multifunctionele bufferzones
- Klimaatbuffers in het kwadraat (adaptatie én mitigatie)

12.30 Lunch

13.15 Hoogwaterbescherming Den Bosch (HoWaBo)

- Presentatie
- Excursie

16.15 Afsluiten en borrel

Natuurlijke Klimaatbuffers

Het concept en de toepassing
Boukelien Bos, Staatsbosbeheer

Wat zijn Natuurlijke klimaatbuffers?

Klimaatbuffers zijn gebieden waar natuurlijke processen de ruimte krijgen. Daardoor groeien mee met klimaatverandering, waar mens en natuur van profiteren. Zo wordt Nederland zowel veiliger als mooier.

Voor ons zijn klimaatbuffers altijd win-win:
oplossingen voor klimaatproblemen èn voor natuur

Andere termen voor natuurlijke klimaatbuffers:

Nature based solutions, building with nature, natural water retention measures

Concept Natuurlijke Klimaatbuffers

Concept zoals de Coalitie Natuurlijke Klimaatbuffers het hanteert:

Blauwe ecosysteemdiensten

+

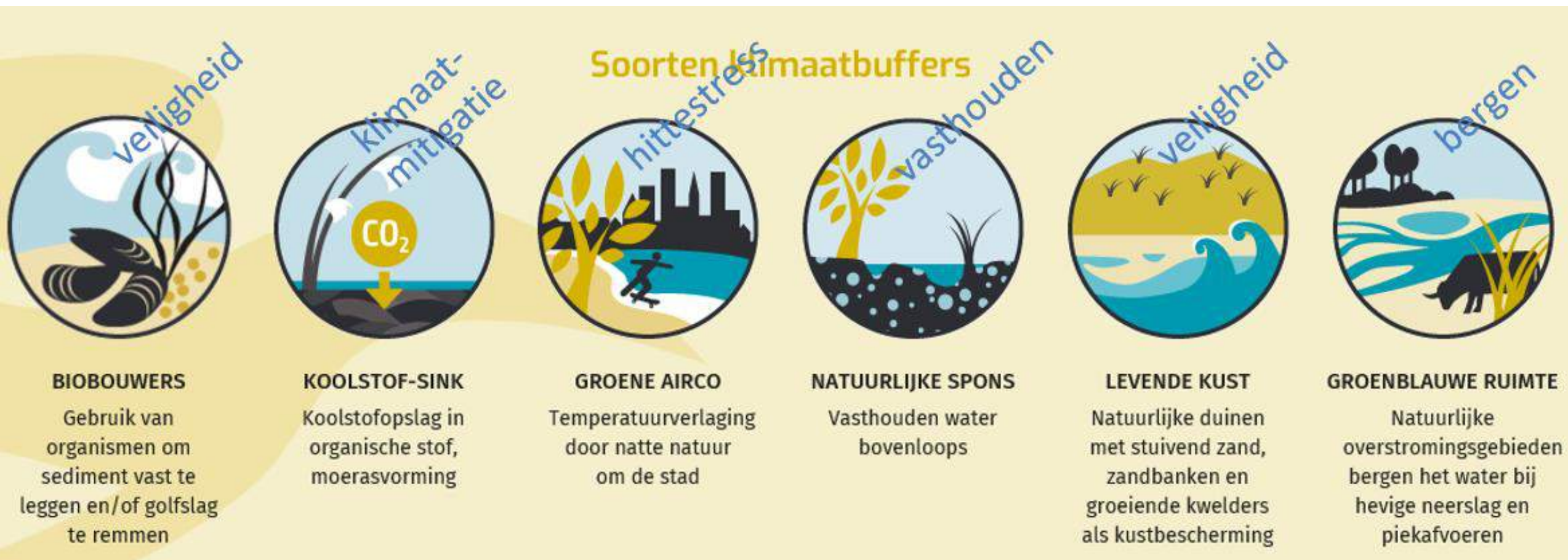
Integrale aanpak/combineren van opgaven

Ecosysteemdiensten

Ecosysteemdienst:
een dienst die door een
ecosysteem aan mensen
wordt geleverd.

Ecosysteemdiensten van klimaatbuffers

Integrale aanpak:

Meerdere opgaven/problemen oplossen in één project, met meerdere partijen.

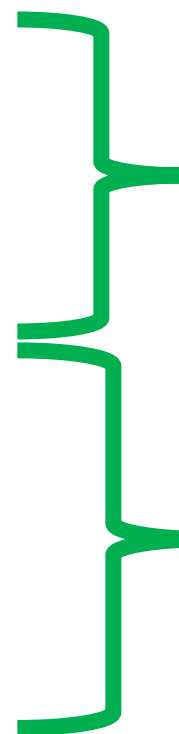
- Verkennen van verschillende opgaven in een gebied
- Verkennen ieders belang
- Gezamenlijk oplossingen bedenken
- De uitkomst is meer dan de som der delen

altijd samen met anderen:
RWS, waterschappen, provincies,
gemeenten, drinkwaterbedrijven enz.

Koppeling maatschappelijke thema's

Natuurlijke klimaatbuffers inrichten raakt aan diverse *maatschappelijke thema's* en *koppelt deze in één project*:

- Natuurherstel, biodiversiteit
- Hoogwaterveiligheid en zeespiegelstijging
- Stedelijk gebied, hittestress en wateroverlast
- Klimaatmitigatie
- Bodemdaling
- Woningbouw
- Landbouw, voedsel, drinkwater, industrie
- Stikstofbeleid, buffergebieden
- Welbevinden / recreatie / vestigingsklimaat

Klimaat en natuur

Meekoppelen

Voorbeeldprojecten en factsheets

website www.klimaatbuffers.nl

Voorbeeldprojecten per type natuurlijke
klimaatbuffer

Factsheets per type natuurlijke
klimaatbuffer met beschrijvingen van
projecten en betrokken partijen

www.klimaatbuffers.nl

Natuurlijke Klimaatbuffers

Strategische kansen en knelpunten

Piet Winterman, Anne Kruft, Willem Seine

Van pilot naar mainstream

- Lobby en beleidsbeïnvloeding
Trekker: WWF
- Projecten in eigen domein
Trekker: Natuurmonumenten
- Kennis ontwikkelen en delen
Trekker: Staatsbosbeheer
- Communicatie
Trekker: LandschappenNL

Evaluatie natuurlijke klimaatbuffers

Kansen

- Veel meekoppelkansen
- Veel raakvlakken/ kansen in beleid
- Ruimtelijke ontwikkelingen als vliegwiel

Knelpunten

- Gebrek aan capaciteit
- Kosten en baten ongelijk verdeeld
- Effectiviteit niet goed te kwantificeren

Aanbevelingen

- Werk aan de onderbouwing
- Nationaal ontwerpatelier

WENR, december 2019

Lobbystrategie en beleidsbeïnvloeding

- Gestructureerde aanpak
- Verbinden aan maatschappelijke opgaven
- Met name klimaatadaptatie en klimaatmitigatie

1. Hoogwaterveiligheid rivieren
2. Hoogwaterveiligheid kust en delta
3. Welzijn, recreatie, vestigingsklimaat
4. Woningbouw
5. Bodemdaling
6. Klimaatmitigatie
7. Landbouw, drinkwater, industrie
8. Wateroverlast

- Uitwerking thema's
- Stakeholders identificeren
- Richting aan sectoren
- Samenwerking
- Beïnvloeding

Verbinden trajecten, voorbeeld rivieren

1. Programmatische Aanpak Grote Wateren, Rivieren
2. Kaderrichtlijn Water (KRW) 2de en 3de tranche
3. Integraal Rivier Management (IRM)
4. Deltaprogramma (Rivieren)
5. Nadere Uitwerking Rivieren Gebied (NURG)
6. Samenwerking met Rijkswaterstaat (RWS)
7. LIFE-IP-Deltanatuur
8. N2000 beheerplannen
9. Nationaal Waterprogramma (2022-2027)

Netwerken en relaties bouwen

- Natuurlijke klimaatbuffers als aanpak inbrengen in gesprekken en trajecten
 - Als coalitie inspanning verdelen, met een afgestemd verhaal
 - Presentaties en gesprekken
 - Deltaprogramma: ruimtelijke adaptatie, zoet water, rivieren
 - Symposia en evenementen: Deltacongres, Natuurtop, Kustdag, etc.
 - Provincies
 - Inbreng in lopende trajecten
-
- Het verhaal is nu bekend, nu is de tijd om opgebouwde relaties te benutten om samen aan de slag te gaan!

Ambassadeurproject

- Door natuur- en milieufederaties uitgevoerd
- Vrijwilligers werven, brieven en begeleiden
- In afstemming met provinciale terreinbeheerders
- Ambassadeurs voor regionale en lokale dialogen
- Risicodialogen en omgevingsvisies
- Word ook ambassadeur!

Reactie, vragen, discussie